min Mening hverken „Dansk Kvindesamfund« eller »Kv. og Sf.« komme ind paa. Hvis altsaa dette store, farlige, med saa meget Sprængstof forbundne Spørgsmaal kan holdes borte, er der vel kun Grund til at sige Viborgkredsen og Magnella Plenge Tak for, at Sagen er bragt frem. Og dette kan jeg under den angivne Forudsætning meget vel være med til, selv om jeg synes at Magnella Plenge ikke har været absolut heldig med sin Indledning til Forhandlingen. Hun har været for haard ved Statens nye Mellemskole. Den er ikke nær saa sort, som hun gør den til, og derfor har hun brugt for stærke Ord om den. Hvorfor skal der i det til Fællesmødet opgivne Forhandlingsemne staa »saakaldte Fællesundervisning?« Det er jo dog Fællesundervisning, der er gennemført ved Anordningen af 31. Juli 1903, om Undervisningen i Statens Fællesskoler, samt Anordningen af 26. Maj 1904 og Bekendtgørelsen af 1. Juli s. A. angaaende Undervisningen i Mellemskolen. Kun Undervisningen i Sundhedslære og Gymnastik er særskilt for Piger og Drenge, men det vil min Modpart vel ikke indvende noget imod. Heller ikke kan det gøre Betegnelsen Fællesskole urigtig, eller berettige til Brugen af Ordet „saakaldte" om Fællesundervisningen, at Drengene har et særligt Fag i Sløjd, medens Pigerne til Gengæld har et særligt Fag i Haandarbejde. Fællesundervisningen er med andre Ord gennemført saa langt som overhovedet muligt. Men Planen for denne Fællesundervisning er efter min ærede Modparts Opfattelse meget utilfredsstillende. Hun bebrejder den navnlig, at den ikke tager Hensyn til de unge Pigers Kræfter, og at der ikke er taget tilstrækkeligt Hensyn til de kvindelige Fag i Skolen. Men ingen af disse Paastande er rigtige. Med Hensyn til den første, maa jeg ganske vist bemærke, at jeg, da jeg ikke er Lærer eller Læge, maaske skal betragtes som ganske usagkyndig. Men jeg kan forsikre Magnella Plenge om, at ikke ret mange af de unge Piger, man ser her i Kolding i Alderen fra 11 à 12 til 15 à 16 Aar, ser ud til at være blegsottige, nervøse eller skævryggede. Saa selv om alle Læger er enige om, at de unge Piger bør skaanes i Overgangsalderen, er de vist næppe enige om, at de bliver overanstrængt i Skolen ved den anordnede Læseplan. Var der virkelig Fare paa Færde i dette Tilfælde, tør jeg have den Tro til vore Læger, at de for Samfundets Skyld vilde tage Bladet fra Munden i Stedet for at gaa og skumle i Krogene, som de jo maa gøre, saafremt Magnella Plenge har Ret. Noget andet er, at der maaske kan være enkelte Piger, som der skal tages Hensyn til; men det er der jo netop ogsaa givet Anvisning paa i Anordningen af 31. Juli 1903, hvori det hedder: »Skulde det af hygiejniske Hensyn blive nødvendigt for visse Pigers Vedkommende at lade den regelmæssige fireaarige Undervisning i Mellemskolen udstrække sig over et Tidsrum af 5 Aar, overlades det til Skolebestyreren efter Samraad med vedkommendes Forældre og Læge at ordne Undervisningen for dem paa den Maade, man maatte anse for heldigst baade for dem og Skolen«. I sin Paastand om, at Staten ikke har taget tilstrækkeligt Hensyn til de kvindelige Fag i Skolen, bruger Magnella Plenge meget stærke og altfor stærke Udtryk. Og Ubehaget ved disse stærke Udtryk bliver saa meget større, som hendes Paastande er aldeles urigtige. Almenskoleloven skelner i sin § 5 mellem kvindeligt Haandarbejde og kvindelig Husgerning, idet den gør det første Fag obligatorisk, medens kvindelig Husgerning kun skal medtages, forsaavidt Forholdene efter Ministerens Skøn tillader det. Dette er formentlig ogsaa rigtigt. Kvindeligt Haandarbejde i den Udstrækning, som Anordningen af 26. Maj 1904 fastsætter, er noget, som alle Kvinder bør kende, og som Skolen altsaa bør give Undervisning i; men kvindelig Husgerning er noget, som mange af dem har grumme lidt Lyst til at udføre — i hvert Fald naar det paahviler dem som Pligt — og som ogsaa mange af dem faar grumme lidt med at gøre. Og dette vil gøre sig endnu stærkere gældende i Fremtiden. Noget andet er, at de københavnske Friskoler nu har indført kvindelig Husgerning som obligatorisk Fag. Denne Foranstaltning glæder mig, fordi den paa Grund af de mange daarlige Hjem, som Børnene derinde udgaar fra, sikkert er overordentlig nyttig. Men de Hjem, hvorfra de Børn, der fremtidig vil faa Undervisning i Mellemskolen, udgaar, vil som *R*egel være saaledes beskafne, selv om det meget godt kan være temmelig fattige Hjem, at de kan give de Pigebørn, som har Lyst dertil, og som sagtens af den Grund vil faa Brug derfor i deres senere Liv, det fornødne Grundlag i Madlavning og anden kvindelig Husgerning. Hermed skal ikke være sagt, at det ikke kunde være ganske rart, om Skolen kunde give alle Pigebørnene nogen Undervisning i Husholdningskemi og lignende; men jeg synes ikke, man kan stille det som et bestemt Krav, som Skolen skal opfylde. Den almindelige Uddannelse maa dog være Hovedsagen, Fagdannelsen som saadan — hvad kvindelig Husgerning efter mine Begreber er — maa for Børneskolen komme i anden *R*ække. At der i Mellemskolen kun gives 2 Timer ugentlig Undervisning i kvindeligt Haandarbejde, er vel som *R*egel rigtigt nok, men det er formentlig ogsaa tilstrækkeligt til, at Pigerne kan naa hvad Anordningen af 26. Maj 1904 foreskriver. Og der er ikke Anledning til, at Skolen skal give dem mere. For det er vel ikke Meningen, at Dameskræderinde- og Broderiforretninger skal gøres overflødige. Naar Magnella Plenge i denne Sammenhæng paastaar, at disse Haandgerningstimer tages fra andre Fag, hvori Pigerne alligevel skal fyldestgøre de samme Fordringer som Drengene, og oven i Købet har denne Paastand med spærrede Typer, da er dette mig absolut ubegribeligt, fordi Paastanden er r e n t s p l i t t e r g a l. Efter Anordningen af 31. Juli 1903 skal Pigerne nemlig have Undervisning i Haandarbejde i d e s a m m e T i m e r, hvori Drengene har Sløjd, i hvilket Fag der ikke forlanges noget af Pigerne, hvilket formentlig maa kal-